GENEROASA ALBA-IULIA

(Urmare din pag. I)

declară că nu voeşte un imperiu de asuprire. Nu voim ca din asupriţi ce am fost să devenim asupritori. Voim să asigurăm libertatea pentru toţi şi desvoltarea pentru toate popoarele conlocuitoare. Voim ca pe acest pământ să întronăm libertatea naţională pentru toţi. Voim ca fiecare naţiune să se poată cultiva în limba ei. Noi, cari am vărsat lacrimi, văzând limba noastră scoasă din şcoli, din biserici şi din justiţie, nu o vom lua pe a altora. Nu vom lua putere dela alţii. Nu voim să trăim din sudoarea altora. Numai având un regim de drepturi şi de libertăţi înlăuntru ţărei vom avea tăria să validăm cauza noastră în afară"...

Principiile proclamate la Alba-Iulia n'au fost numai cuvinte frumos sunătoare. Ele au fost puse imediat în aplicare. Şi cei puţin credincioşi de multe ori au imputat d-lui Iuliu Maniu că, pe vremea consiliului dirigent, prea dădea atenţie ori cărei reclamaţii, motivate, sau nemotivate, a minoritarilor.

Anii au trecut. Zilele de încercare ne-au arătat cine s'a îndurat şi cine nu s'a îndurat să calce peste ceia ce poporul şi-a votat la Alba-Iulia. Şi am înţeles că pământul însuşi al Daciei Superioare vorbea prin graiul nepotului celui turburat în mormântul dela Bocşa Sălajului. Şi ne-a rămas mângâerea că, în zilele de uitare de sine ale generaţiei noastre, Ardealul a avut un om.

Soarta duşmănoasă, şi poate şi vina noastră ne-au adus unde suntem astăzi.

Dar, pe deasupra josniciei omeneşti, pe deasupra cinismului, cu care faţă de noi s'au călcat în picioare norme elementare ale culturei şi civilizaţiei, în durerea noastră cruntă străluceşte ca o stea veşnică: Alba-Iulia. Acolo, pe câmpul, unde au fost frânţi pe roată mucenicii noştri, acolo, unde ar fi fost firesc ca trecutul să ne cheme la răzbunare, neamul nostru a lepădat dela sine ori ce imputare, S'a schimbat în Prometeu purtător al luminei pentru toţi şi a vestit tuturor libertatea şi dreptatea. A iertat trecutul şi cu frăţească dragoste a întins tuturor cupa alinărei ori cărei suferinţe.

In durerea, pe care n'o meritâm, în lovitura pe care n'o uitâm, în fiorul ce ne pătrunde adâncurile Alba-Iulia se înnalţă cu flamura curată a mândriei, a nobleţei şi a omeniei noastre româneşti, veştejind ea, prin măreţia actului dela 1918, toată lipsa de suflet ce ni s'a arătat nouă.

Alba-Iulia! Freamăt de primăvară înflorită, ce-şi revarsă lumina şi căldura peste tot ce năzueşte spre adevărata vieaţă! Alba Iulia! Praznic sfinţit al duhului omeniei româneşti, la care cu mila din străbuni au fost chemaţi prieteni ca şi duşmani, ca să se convingă de adâncul bunătăţii sufletului nostru. Răsărit de soare nou, vestind între neamuri biruinţa adevăratei credinţe şi desvăluind comoara virtuţilor noastre.

Duşmanii idealului românesc ce pot opune covârşitoarei străluciri, în care s'a îmbrăcat neamul nostru prin Alba Iulia?

In afară de noi, cari simţim focul durerii, înfipte în trupul nostru de nedreptatea, pe care o vom striga şi o vom blestema, căci am urât-o şi o vom uri, mai este o lume, care crede într'o etică. O lume care, măsoară cumpăneşte şi judecă. Această lume nu va putea refuza laurul ei glorioasei Alba Iulia. Şi această lume va mărturisi dreptatea noastră.

Iar acest gând ne dă puterea, ne dă credinţa că sfânta noastră dreptate va învia!...

I. U. SORICU

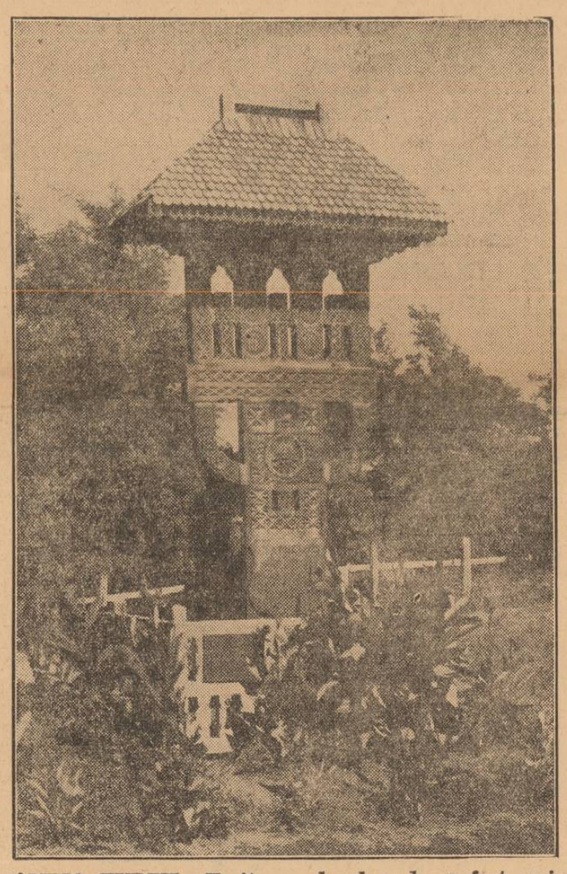

CÂMPIA TURZII: Troiţa pe locul unde a fost ucis Mihai Viteazul

Inchinare zilei de 1 Decembrie 1918

Cerul a fulgerat în semn de providenţă daruri divine pe crestele Carpaţilor, iar din adâncul deschizăturii veacurilor de durere s'a înnălţat, pe aripi de vitejie românească, lumina prevestirii zilelor măreţe. Din jertfă şi din luptă a răsărit simbolica zi de 1 Decembrie 1918. S'au scurs pe drumul vremii mai bine de două decenii de trudiri, din cari cronicarii de mâine vor şti să depăneze firele pentru brodarea unei epoci glorioase la răspântia trecutului de milenare sbuciumări şi a viitorului de strălucite prespective. Şi totuşi, sufletul românesc şi azi pulsează în vibrante emoţii de amintirea vie a biruinţii adevărului şi a dreptăţii, cari şi-au găsit pecetea recunoaşterii istorice în străvechea cetate de Alba-Iulia.

In clipa, în care Capitala ţării, primea cu omagiul lacrimilor de bucurie pe Suveranii răbdaţi şi ai victoriei româneşti, în aceeaşi clipă solemnă se adunau între zidurile cetăţii lui Horia, căpeteniile neamului nostru din străbunele aşezării daco-romane, ca să-şi rostească unanima voinţă de libertate şi de unire.

Generaţia noastră, care a fost învrednicită să vadă şi să trăiască momentele de făurire, în cari, pe stratul îngroşat al suferinţelor prăbuşite, se ridicau viziunile unor epoci de mărire, se închină înaintea lui Dumnezeu şi a nenumăratelor morminte de eroi.

Inchinarea noastră este ruga pietăţii şi a legământului.

Pioasă recunoştinţă celor morţi şi legământ de muncă naţională în faţa jertfei lor.

In cutele de simţiri româneşti ale sufletului nostru, păstrăm un loc de închinare memoriei lor sfinte şi ne coborâm cu evlave în profunzimea misterului ce cuprinde sacrificiul lor nepatruns. Pomelnicul închinării noastre trage, pe marginea veacurilor, o dâră de prinos şi de laudă, ce străbate prin structura nebuloasă a timpurilor apuse, ca un şir de candele aprinse la căpătâiurile marilor pregătitori de unire. Ei îşi dorm somnul de veci sub binecuvântarea pământului pentru eliberarea şi drepturile căruia şi-au dat suprema contribuţie. Dar odihna lor va fi într'adevăr eternă numai dacă generaţia de azi, beneficiara strădaniilor milenare, va înţelege glasul poruncii lor tainice. Duhul lor pluteşte încă deasupra noastră şi ne arată, prin revelaţii lăuntrice, calea şi imboldul spre strălucirea poporului român.

Legământul nostru este rod cules din sufletul românesc al generaţiei de azi, care, preamărind ziua de 1 Decembrie 1913, strigă peste veacuri şi peste vremi, că îşi va deschide un izvor de muncă şi de jertfă din testamentul nemuritorilor făuritori.

Am înţeles glasul celor din trecut şi a sutelor de mii de eroi fără nume. Făgăduim în faţa lui Dumnezeu şi a mormintelor lor că vom merge înainte, cu însufleţire şi fără şovăire, pe calea luminată de amintirea lor.

AUREL COSMA

Cum s'a pregătit marele act istoric al unirii Transilvaniei cu România

Cele dintâi manifestaţii şi acte.— Proclamaţia din Rusia a corpului voluntarilor români din Transilvania.— Consiliul unităţii naţionale dela Paris.— Declaraţia românilor emigraţi din Austro-Ungaria, dela Iaşi. — Comitetele naţionale dela Oradea şi Arad. — Declaraţia d-lui Al. Vaida din Camera maghiară

Incă din primăvara anului 1917 s'a produs cea dintâi manifestare în cursul războiului mondial, din partea corpului voluntarilor români din Transilvania, constituit la Kiew, din foştii prizonieri din Rusia, pentru „încorporarea" Transilvaniei la România şi constituirea unui „singur stat naţional român".

In proclamaţia dată în ziua de 16 Aprilie 1917, la Darniţa, de conducătorii şi membrii acestui corp, s'a făcut cunoscut, în termenii următori, voinţa de unire:

„Astăzi, când noi, Românii, ca şi celelalte neamuri subjugate, ne-am convins definitiv că nouă Românilor, nu mai ne este posibilă existenţa în cadrele statului austro-ungar; noi, care în limbă, în cultură, în structură socială şi în întreaga noastră fiinţă etnică şi politică formăm un trup unic şi nedespărţit cu toate celelalte părţi constitutive ale Naţiunei Române, cerem cu voinţă nestrămutată încorporarea noastră la România liberă, pentru a forma împreună cu Ea, un singur stat naţional românesc, pe care îl vom zidi pe bazele celor mai înaintate democraţii. Pentru acest ideal ne punem în cumpănă tot ce avem, viaţa şi averea noastră, femeile şi copiii noştri, viaţa şi fericirea urmaşilor noştri. Şi nu ne vom opri, până ce nu vom învinge, ori vom pieri.

„Sângele nostru nu se va vărsa în zadar. Credem ferm, că între viitoarele state fericite, naţionale şi democratice, VA FI ŞI ROMANIA TUTUROR ROMANILOR!"

Această proclamaţie a fost semnată de 250 de ofiţeri în frunte cu dr. Victor Deleu, Ion Vescan şi Vasile Chiroiu şi de 250 de soldaţi delegaţi ai celor câteva mii de voluntari români.

Cum însă, era nevoe de un organ special constituit, ale cărui hotărîri în această chestiune importantă, să angajeze şi populaţia românească din monarhia austro-ungară, se plănuise pe la sfârşitul lunei Decembrie 1917, într'o consfătuire ţinută la Kiew şi la care a participat, pe lângă reprezentanţii corpului de voluntari (d-nii Sever Bocu, F. Doboş, Gh. Pop ş. a. şi d. Al. Lapedatu, să se obţină aderarea şi celorlalţi fruntaşi ardeleni şi bucovineni ,refugiaţi în Odessa. In acest scop s'a ţinut o consfătuire, la Odessa; iar în ziua de 2 Ianuarie 1918 s'a constituit un comitet al Românilor refugiaţi din Austro-Ungaria, care să reprezinte poporul român din Austro-Ungaria în „Alianţa naţionalităţilor" din Kiew de sub preşedinţia prof. Th. Massaryk, mai târziu preşedintele republicei cehoslovace. Din acest comitet au făcut parte: dr. I. Meţianu, dr. G. Baiulescu, Octavian Goga, dr. I. Nistor, Al. Lapedatu, dr. Onisifor Ghibu, dr. Victor Deleu, dr. M. Popovici, Sever Bocu şi Octavian Tăslăuanu.

După câteva zile, o delegaţie a acestui comitet a sosit în Iaşi şi a cerut sprijinul guvernului Brătianu în acţiunea ce avea să o întreprindă în acord cu reprezentanţii celorlalte naţionalităţi din Austro-Ungaria din Alianţa naţionalităţilor ce avea sediul la Kiew. In vara anului 1917 voluntarii români din regiunea Kiewului au venit în Moldova.

CONSILIUL NAŢIONAL ROMAN DIN PARIS

La Paris colonia românească a convocat o adunare generală în ziua de 6 Septembrie 1918, în care s'a hotărît constituirea unui sfat naţional destinat să apere pe lângă guvernele aliate şi în faţa opiniei publice mondiale drepturile poporului românesc. La această adunare, reprezentantul Românilor ardeleni, dr. Vasile Lucaci a declarat:

S'a constituit apoi *Consiliul unităţii naţionale române* sub preşedinţia lui Take Ionescu, având ca vice-preşedinţi şi membri în comitet pe dr. V. Lucaciu, Octavian Goga, dr. C. Angelescu, dr. Toma Ionescu, Paul Brătăşanu, prof. Gh. Mironescu, Toma Stelian, Lalescu, Vuia, I. Th. Florescu, care a fost recunoscut de către guvernele Franţei, Marei Britanii, Italiei, Statele Unite ale Americei de Nord, Belgiei şi de comitetul iugoslav, constituit în Capitala Franţei sub preşedinţia d-rului Ante Trumbici.

DECLARAŢIA ROMANILOR EMIGRAŢI DIN AUSTRO-UNGARIA FACUTA LA IAŞI

In adunarea Românilor emigraţi din Austro-Ungaria, care s'a ţinut la Iaşi în ziua de 6 Octombrie 1918, s'a formulat declaraţia următoare:

„Românii ardeleni şi bucovineni, aflători pe teritoriul Regatului român, în numele nostru şi al fraţilor subjugaţi de acasă, a căror conştiinţă e siluită şi deci în imposibilitate de a se manifesta liber, declarăm cele ce urmează:

1. Cerem să fim liberaţi de sub jugul Monarhiei austro-ungare şi suntem hotărîţi să luptăm prin toate mijloacele şi pe toate căile, ca întreg neamul românesc să fie constituit într'un singur stat naţional şi liber, sub domnia Dinastiei române.

2. Nu recunoaştem Monarhiei austro-ungare dreptul de a se ocupa de soarta Românilor din Ardeal şi Bucovina, deoarece veacuri dearândul, ne-a ţinut în cea mai ruşinoasă robie.

Toate încercările de federalizare ale Casei de Habsburg sunt gesturi disperate ale unei împărăţii osândite să se descompună şi să piară.

Soarta Românilor din Austro-Ungaria s'a hotărît prin războiul Regatului român şi prin voinţa liberă a întregului popor românesc şi o va consfinţi Congresul de pace generală la care vor lua parte şi reprezentanţii oficiali ai României eliberatoare.

3. Cerem ca întreg teritoriul din Monarhia habsburgică revendicat de Statul român, recunoscut şi garantat prin tratatele de alianţă încheiat de România cu puterile Înţelegerii, să fie liberat şi unit cu patria mamă.

4. Toate declaraţiilor Românilor din Ardeal şi Bucovina ce s'ar face împotriva acestor aspiraţiuni naţionale, le considerăţile duşmane şi aceste deram ca stoarce cu forţa de autoîn eroare opinia lumii, care a clarăţiuni nu vor putea induce proclamat principiile de dreptate şi de libertate pentru toate neamurile asuprite.

Iaşi, 6 Octombrie 1918.

Comitetul Naţional al Românilor emigraţi din Austro-Ungaria.

Preşedinte: AL. LAPEDATU
Secretar: OCT. C. TASLAUANU

Declaraţia aceasta a fost prezintată regelui Ferdinand de prof. G. Murgoci, guvernului Brătianu de Victor Deleu şi aliaţilor prin contele de Saint Aulaire, ministrul Franţei.

ACŢIUNEA ROMANILOR DIN TRANSILVANIA

Fruntaşii Românilor din Transilvania s'au întrunit la Oradea, în casa lui Lazăr Aurel, în ziua de 12 Octombrie 1918 şi au format un comitet naţional, la început restrâns, în care s'a hotărît ca pe temeiul dreptului firesc al liberei determinări, naţiunea română din Ardeal şi Ungaria nu mai recunoaşte îndreptăţit Parlamentul din Budapesta şi guvernul maghiar să dispună de destinele sale, urmând ca prin propria şi libera sa voinţă şi prin organul unei Adunări naţionale să valorifice drepturile sale nestrămutate şi inalienabile. Au făcut parte din acest comitet: Alexandru Vaida Voevod, Ştefan Ciclo Pop, Vasile Goldiş, Teodor Mihali, Aurel Vlad, Aurel Lazăr, Ion Suciu, Ciordas, membri ai comitetului executiv al partidului naţional şi Sever Dan, Gh. Popovici şi Gh. Crişan.

In aceeaş epocă din iniţiativa d-lui Iuliu Maniu au fost convocaţi la Viena conducătorii unităţilor militare româneşti în vederea organizării rezistenţei româneşti în Ardeal.

In urma acestei hotărîri, în şedinţa Camerei ungare dela 18 Octombrie acelaş an, deputatul Al. Vaida-Voevod a cetit o importantă declaraţie în care s'a făcut cunoscut următoarele:

„Comitetul executiv al partidului naţional român din Ardeal şi Ungaria, ca organ politic al naţiunii române din Ardeal şi Ungaria constată că urmările războiului îndreptăţesc pretenţiunile de veacuri ale naţiunei române la deplina libertate naţională. Pe temeiul dreptului firesc că fiecare naţiune poate dispune şi hotărî singură şi liber de soarta ei, — un drept care este acum recunoscut şi de către guvernul ungar prin propunerea de armistiţiu a monarhiei — naţiunea română din Ungaria şi Ardeal, doreşte acum să facă uz de acest drept şi reclamă în consecinţă şi pentru ea dreptul ca liberă de orice înrâurire străină să hotărască singură aşezarea ei printre naţiunile libere, precum şi stabilirea legăturilor de coordonare a ei cu celelalte naţiuni libere. Organul naţional al naţiunii libere din Ungaria şi Ardeal nu recunoaşte îndreptăţirea acestui Parlament şi acestui guvern să se considere ca reprezentanţi ai naţiunei române, ca să poată reprezenta la Congresul general de pace interesele naţiunei române din Ungaria şi Ardeal — căci, apărarea intereselor ei naţiunea română o poate încredinţa numai acelor factori designaţi de propria ei adunare naţională".

Ungurii au încercat să atragă pe Români într'o cursă, — oferind mai întâi ministerul naţionalităţilor lui Ştefan Ciclo Pop, în cabinetul lui Wekerle şi apoi prin tratativele dela Arad, pornite din iniţiativa lui Oscar Jaszi, ministrul naţionalităţilor în cabinetul prezidat de contele Karoly cu delegaţii Românilor, dar aceştia au refuzat categoric ca să reangajeze discuţiuni, nerecunoscând nici un drept guvernului maghiar ca să decidă de soarta naţionalităţii lor şi considerându-se despărţiţi definitiv şi pentru totdeauna de Ungaria şi de monarhia dualistă habsburgică.

In acel timp, prin nota dela 27 Octombrie 1918, semnată de contele Andrassy, Austro-Ungaria s'a arătat dispusă să accepte condiţiile de pace, formulate de Wilson, în ce priveşte recunoaşterea drepturilor Cehoslovacilor şi Iugoslavilor, **fără să recunoască însă şi drepturile Românilor**

In aceeaş zi consiliul naţional român din Arad sub conducerea lui Ştefan Ciclo Pop a luat măsuri ca să constitue consilii şi gărzi naţionale în toate centrele din Transilvania, Banat şi Maramureş.

„UNIREA" PROCLAMATA LA CELIABINSK, IN SIBERIA!

In ziua de 29 Octombrie 1918 mii de voluntari români, aflaţi în Siberia, s'au întrunit la Celiabinsk, unde se afla garnizoana corpului lor, sub preşedinţia d-lui Victor Niţescu şi au proclamat unirea pentru totdeauna a Transilvaniei şi Banatului cu regatul României, drept răspuns la manifestul ce-l adresase împăratul Carol al Austro-Ungariei, popoarelor sale subjugate.

Comitetul naţional al voluntarilor a adresat Regelui Ferdinand I, la Iaşi, următoarea telegramă:

„Miile de voluntari din Rusia, originari din Austro-Ungaria, organizaţi într'un puternic corp de voluntari, au aclamat pe M. V. de Rege al tuturor Românilor. Ei sunt gata şi aşteaptă ordinele M. Voastre. La 29 Octombrie, ei au proclamat desfacerea pământurilor româneşti de Austro-Ungaria şi alipirea lor la România şi acum aşteaptă împreună cu vitejii lor fraţi din Regat, să încoroneze pe M. Voastră, cât mai curând, la Alba Iulia.

Corpul voluntarilor români şi comitetul naţional român din Rusia depun omagiile lor în faţa M. Voastre cu prilejul continuării războiului din partea României. Românii subjugaţi din Transilvania, Banat, Crişana, Maramureş, Sătmar, Bihor şi Bucovina, sunt mândri de a fi de-aci înainte supuşii credincioşi ai M. V.; iar voluntarii români din Rusia, urmărind cu încredere şi entuziasm înaintarea fraţilor lor de sânge şi de arme în adâncul moşiei strămoşeşti, aşteaptă nerăbdători ordinele M. Voastre".

O altă telegramă a fost adresată presedintelui Statelor-Unite, Wilson, în care i s'a adus la cunoştinţă hotărîrea luată de Românii din Transilvania de a se uni cu patria lor mamă.

La 10 Noembrie Consiliul naţional român a adus la cunoştinţa guvernului maghiar, că pe baza dreptului de liberă dispoziţie a luat exerciţiul guvernământului în teritoriul Ardealului şi în celelalte ţinuturi locuite de români.

La 3 Noembrie 1918, comitatele din Transilvania s'au separat de Ungaria; iar guvernul ungar, prezidat de Karolyi, a recunoscut independenţa Transilvaniei şi a celorlalte teritorii locuite de români.

După câtva timp, cu prilejul negocierilor de pace, delegaţia ungară dela Paris, contestând această recunoastere, s'a cerut comitetului national român precizări în această privintă, care au si fost date, după cum se dovedeşte prin raportul locot-colonel Vix, seful misiunei militare aliate, înaintat comisiunii ministeriale a armistiţiului.

ORADEA: Piaţa Mihai Viteazul

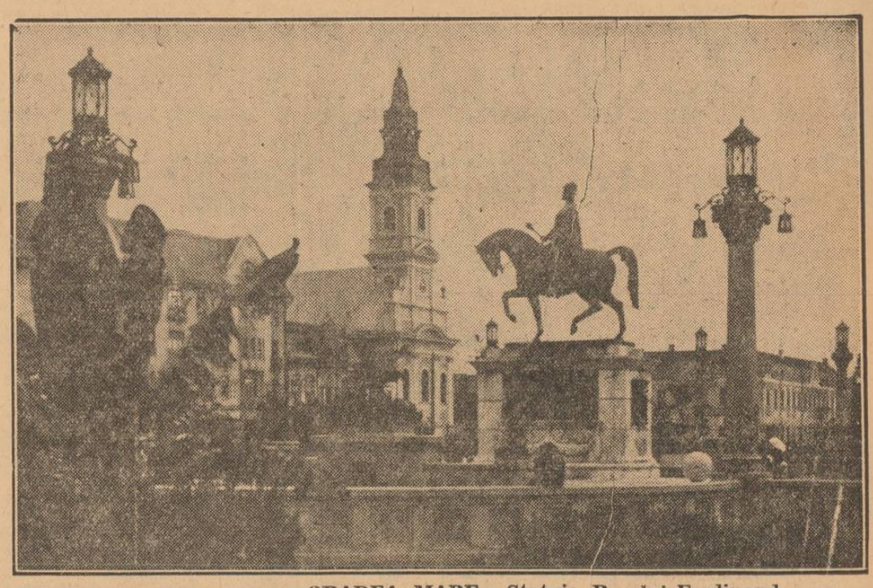

ORADEA MARE: Statuia Regelui Ferdinand

CUM VOR REVIZUI MAGHIARII

REFORMA AGRARĂ DIN TRANSILVANIA DE NORD ŞI SUD-EST

O COMPARAŢIE

de R. SEIŞANU

Reforma agrară din România a fost o adevărată revoluţie pacifică, căci printr'o expropriere generalizată liber acceptată de proprietarii mari şi mijlocii şi fără juste despăgubiri, aproape totalitatea solului cultivabil — 6 milioane de hectare — a fost împărţită ţăranilor din vechiul regat şi din teritoriile alipite.

Reforma agrară, aplicată în Transilvania, dacă a mulţumit pe toţi ţăranii împroprietăriţi, indiferent de originea lor etnică, a provocat nemulţumiri şi critică în Ungaria.

S'a pretins, că prin aplicarea reformei noastre agrare, s'au expropriat moşiile maghiarilor, ca să fie date ţăranilor români, — deci s'ar fi făcut o nedreptate celor dintâi şi s'ar fi urmărit un scop de ordin social şi etnic, favorizându-se numai elementul rural etnic românesc.

In realitate, plutocraţiei maghiare, care stăpâneşte în Ungaria latifundii imense şi abuzează de privilegiile feudale, nu i-a convenit şi nu-i convine exproprierea generalizată ce s'a efectuat în România şi în special în Transilvania, în avantajul ţăranilor români, maghiari, germani etc.

Aşa se şi explică pentru ce plutocraţia maghiară este aceea care s'a opus şi se opune, prin reprezentanţii săi din Parlament, la orice reformă agrară ce ar urmări împroprietărirea ţărănimei maghiare prin exproprierea unei mari părţi din latifundiile ei. Şi din aceleaş cauze — mentalitatea feudală a magnatului, asociată cu interesele de clasă, sociale şi politice ale păturei conducătoare — dirigenţii Ungariei de astăzi urmăresc revizuirea reformei agrare române din Transilvania de nord şi sud-est, cu scopul de a deposeda atât pe ţăranii români de pământurile lor, cât şi majoritatea ţăranilor maghiari, împroprietăriţi de noi. Pretextul este „naţionalizarea pământului din Transilvania". Adevărul este că aceeaş clasă dominantă, exploatatoare şi reacţionară, urmăreşte să treacă în posesiunea sa proprietăţile ţăranilor din Transilvania de nord şi est, iar ţăranii să revină la starea de iobăgie dinainte de 1918.

Am spus că s'a încercat să se prezinte reforma noastră agrară, de către agitatorii din Budapesta, ca o reformă întocmită cu scopul de a expropria proprietăţile rurale ce au aparţinut maghiarilor, spre a fi date românilor.

In realitate — după cum se poate face dovada chiar din cele scrise recent de ziarul „Pesti Naplo" cu privire la repartiţia proprietăţilor rurale din Transilvania de Nord şi de sud-est ocupată de Ungaria — au beneficiat de reforma agrară aplicată în Transilvania, toţi ţăranii, INDIFERENT DE ORIGINEA LOR ETNICA ŞI IN ACELEAŞ CONDIŢII CA ŞI ŢĂRANII ROMANI.

Astfel, în judeţele Trei Scaune, Cluc şi Odorhei — locuite în majoritate de secui — toate pământurile expropriate de noi, fie că au aparţinut statului, fie că au aparţinut particularilor, au fost împărţite ţăranilor secui.

In judeţele Bistriţa-Năsăud, Sibiu, Târnava Mare, Târnava Mică, Severin şi Timiş, unde sunt grupe etnice minoritare germane, au fost împroprietăriţi în aceleaş condiţii ţăranii români şi germani. Deasemenea, în alte judeţe ale Transilvaniei ţăranii maghiari au fost împroprietăriţi de noi în aceleaş condiţii, ca şi ţăranii români.

Un economic englez, I. D. E. Evans, care a studiat situaţia agricolă din ţările dunărene şi efectele reformei agrare din România, a stabilit chiar o comparaţie între efectele binefăcătoare ale reformei agrare româna, aplicată în Transilvania după 1919 şi între situaţia agrară din Ungaria. Iată ce constatări a făcut economistul englez în lucrarea sa „That Blue Danube" (London, 1935) despre situaţia din Ungaria, după ce arată stările de fapt şi raporturile dintre proprietari şi ţăranii lipsiţi de pământ ce sunt nevoiţi să muncească pe latifundiile magnaţilor şi celorlalţi moşieri:

„Aceasta este situaţia actuală din Ungaria, unde nu s'a introdus nicio reformă efectivă şi în consecinţă viaţa ţăranilor lipsiţi de pământ este lamentabilă".

Trecând apoi la situaţia din Transilvania românească, el scrie:

„Faptul esenţial este că ţăranii care formează majoritatea covârşitoare a populaţiunii, au fost puşi în posesiunea pământurilor.

Pentru pătura ţărănească din Transilvania, aceasta constitue justificarea primordială a tratatului dela Trianon.

Ungurii sunt liberi să critice reforma agrară (română), dar dacă sunt de bună credinţă nu pot să nege că MASSELE UNGARE SUNT NERABDATOARE SA VADA ŞI IN UNGARIA INTRODUSA O ASEMENEA REFORMA"...

Aceste constatări sunt suficient de convingătoare, căci ele dezvălue stările reale din Ungaria şi din Transilvania română, aşa cum le-a găsit în 1935, economistul englez, d. Evans.

S'a încercat în Ungaria, acum câţiva ani să se rezolve criza socială şi agrară, printr'o aşa zisă „lege a politicei agrare", în care s'a prevăzut arendarea silită a 1.500.000 de jugăre cadastrale, — teren provenit din latifundiile aparţinând celor ce au pierdut privilegiile, din moşiile unor evrei ş. a.— ţăranilor „înstrăinaţi", adică numai acelora ce pot plăti arenzile. In parlamentul din Budapesta, când a venit în discuţie acel proect, mai mulţi deputaţi, reprezentanţi ai partidului micilor agrarieni, au cerut ca ţăranii să nu fie simpli arendaşi, ci stăpâni pe pământurile lor, dar cererile lor au fost respinse de reprezentanţii intereselor latifundiarilor şi marilor proprietari, — în majoritate magnaţi şi bogătaşi evrei maghiarizaţi.

Alţi deputaţi au dovedit atunci cu cifre că pe când marii proprietari din Ungaria continuă să beneficieze de privilegiile lor medievale, nefiind obligaţi să plătească niciun fel de impozite, ţăranii unguri sunt obligaţi să plătească anual 16 pengoe pentru fiecare jugăr unguresc ,iar cei care au terenuri agricole în arendă, mai plătesc în plus un impozit pe lângă cele cuvenite statului, judeţului şi comunei.

In concluzie: pe când ţărănimea din Ungaria n'are pământ şi e într'o stare de mizerie îngrijorătoare, plutocraţia reacţionară, nu numai că se opune introducerii unei reforme agrare bazată pe exproprierea latifundiilor, dar ea caută acum să înlăture şi efectele binefăcătoare pentru ţărănimea din partea Transilvaniei ocupată, ale reformei noastre agrare, ca să-şi sporească numărul moşiilor şi să readucă în stare de iobăgie pe ţăranii români şi în parte şi pe cei maghiari.

R. SEIŞANU

D. GENERAL ANTONESCU

A HOTĂRÂT ASANAREA DATORIILOR MEMBRILOR „CASEI OŞTIRII"

Intreaga datorie a celor împrumutaţi a fost stinsă

Subsecretariatul de Stat al Armatei de uscat comunică următoarele:

D. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului, preocupat de situaţiunea grea în care se află membrii „Casei Oştirii", cari au contractat împrumuturi, a cerut acestei case să realizeze asanarea datoriilor membrilor săi până la data de 30 Noembrie 1940.

In baza acestei asanări, întreaga datorie a celor împrumutaţi este stinsă dintr'odată, iar începând din luna Decembrie, membrii debitori vor primi soldele întregi, fără a li se mai reţine rata la împrumut.

Datoriile membrilor vor fi amortizate numai prin plata cotizaţiei lunare obligatorii şi dobânda la capitalul împrumutat timp de 5 ani.

Casa Oştirii, graţie situaţiunei financiare înfloritoare, rezultat al unei gestiuni chibzuite, care i-a permis să-şi constitue un activ important în titluri de Stat, a putut realiza această operaţiune, printr'un împrumut pe care l-a obţinut dela Banca Naţională a României, pe baza acestor titluri de Stat.

Cupoanele titlurilor de Stat vor fi plătite Băncii Naţionale a României timp de 10 ani, servind astfel la amortizarea împrumutului contractat de Casa Oştirii.

Imprumuturile ipotecare şi cele acordate sinistraţilor nu sunt cuprinse în această operaţiune de asanare.

CATEDRALA Unirii dela Alba-Iulia